

PARODOS ARCHITEKTŪRA: TARP RE/PREZENTACIJOS IR INTERPRETACIJOS

Julija Reklaitė

VILNIAUS GEDIMINO

TECHNIKOS UNIVERSITETAS

Aguonų g. 7-1, LT-03213 Vilnius

julija.reklaite@gmail.com

Straipsnyje, remiantis užsienio parodų architektūrą tiriančių teoretikų darbais, nagrinėjami pastaruoju metu Lietuvoje veikusių stambių laikinų parodų architektūros ir dizaino sprendimai. Analizės ašis – paroda kaip žiūrovo, erdvės ir objekto (eksponato) sąveikos laukas, leidžiantis konstruoti institucijos tapatumą, padedantis atskleisti skirtingus ekspozicijos sluoksnius. Klausama, ar architektūra gali tapti dar vienu retai Lietuvos meno parodose naudojamu, bet būtinu parodos kūrimo įrankiu, kaip architektūra gali ir turi padėti atskleisti kuratoriaus sumanymą, sukurti vis kitas naujas parodos temos prasmes, o gal ir tapti pasakojimo ašimi.

REIKŠMINIAI ŽODŽIAI: parodos architektūra, identitetas, patirčių erdvė, totalinė instaliacija.

Klaidžiojant Mykolo Žilinsko dailės galerijos Kaune koridoriais ir klausantis tik savo paties žingsnių aido, kyla klausimas, kodėl čia nėra lankytojų, kas juos išbaidė – ar narciziška ir postmoderniai išdidi erdvė, ar girgždančios 1989-uosius menančios grindys (pastato architektai – Eugenijus Miliūnas, Kęstutis Kisielius, Saulius Juškys), ar eksponatų, kurie pramogų ieškančiam lankytojui visuose Lietuvos muziejuose, regis, tokie patys, nuobodulys? Kodėl tada Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų muziejų beveik per pusmetį aplankė net dešimtadalis Lietuvos lankytojų srauto? Kas tai lemia – erdvė (vieta), tema ar objektas?

Vilniaus arkikatedros požemiuose – dar 2011 m. pabaigoje pastebėtas kitas šokiruojantis kraštutinumas. Iš čia esančių vitrinų (savo dizainu menančių tuos pačius laikus kaip ir M. Žilinsko galerijos grindys) eksponatai buvo išimti dar 2004 m., tačiau tuščiuose stiklo gaubtuose net 7 metus likęs dulkių sluoksnis leido atpažinti ir įsivaizduoti, kas ir kur tuomet buvo padėta. Ši ekspozicinė erdvė, nors ir be eksponatų, buvo antroje vietoje pagal moksleivių lankomiausių maršrutų

mėnesius nuo oficialios Valdovų rūmų atidarymo dienos apsilankusiųjų muziejuje skaičius pasiekė 100 tūkst.; žr. Valdovų rūmų interneto svetainė, [interaktyvi], [žiūrėta 2014-02-03], <http://www.valdovurumai.lt/aktualijos/sveikiname-100-tukstantaji-valdovu-rumu-lankytoja#.Ux4br7Q9Xdk>.

1 Remiantis Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų lankytojų statistika, per tris

was chosen as the art space in Lithuania which actively creates its identity. The selected collection of exhibitions illustrates the different strategic and conceptual organising and filling of space, along with indicating the limitless possibilities of architecture to arrange and structure the exhibitions.